

حکومەتی کوردستان دەرچوو بۆ "سنفی" چەندا؟

نووسینی: قینۆس فایهق
venusfaiq@yahoo.co.uk

زاراوهی حکومەت بەمانای سەرچاوهی خزمەتگوزاریهکان ، هاوڵاتیان و دامودەزگاکانیش دواتر بریتین لە بەکارهێن و سوودبین لەو خزمەتگوزاریانە. هەر لێرەو هەرچەندە پێناسەکە سادەیه بەلام جێبەجێکردنی لەسەر ئەرزى واقع کەمیک گرانه ، چونکە بە هەموو پێوانەکان حکومەتیک کە دروست ئەبێت ، ئەبێت وەلام بێت بۆ خواستی گەل ، چونکە دوو شت بوونیان نیه ئەویش ، وشەى نیشتمانی و حکومەت ، هەردووکیان دوو زاراوهی خەملێنراون (ئیفترازی)ن واتا بوونیان وابەستەیه بە بوونی کەسەکانەو ، کە ئەوانیش هاوڵاتین.. دەبا کۆمەڵیک کەس بچنە شوێنیک و حکومەتیک دامەزرێن ئەگەر هاوونیشتمانی یان جەماوهری تیا نەبێت ، یان با خاک و زهوی پان بەرین هەبێت و کەسى تیا نیشتهجی نەبێت ، بزائم کەس خۆی بۆ دەدات بەکوشت؟ بزائم وشە و زاراوهکانی نیشتمانی پەرەوری و نەتەوايهەتی ئەبێت؟ کەواتە ولات و حکومەت دوو زاراوهن بوونیان بەستراوتەو بە بوونی هاوڵاتی ، واتا خەلکی سادە ، کەواتە بۆ ئەوهی حکومەتیکى بەتین و تۆکمە و عادیلانە دروست بکەیت ئەبێت قاعیدەى جەماوهریت هەبێت ، بۆ ئەوهشى ئەو قاعیدە جەماوهریه متمانەت پێبەخشیت ئەبێت هەموو مقەوماتەکانی حکومەتیکى تەندروست هەبن.. بۆ ئەوهشى حکومەتیکى بەهیز و چالاک و عادیل و هەمەلایەنت هەبێت ، ئەبێت هەموو هیزەکانی ئەو حکومەتە لەناو دەستی گەلەو سەرچاوه بگریت ، ئەبێت هەموو هیزەکان لە دەستی گەلدا بن ، بۆ ئەوه نا ئەو حکومەتە هەتا سەر لەسەر تەختی حوکم بێت ، بەلکە بۆ ئەوهی ئەو حکومەتە لەناو ریزەکانی جەماوهردا لە یەکیکەو بۆ یەکیکی تر بگوێزریتەو لە کەش و ناوهندیکى دیموکراسیدا ، بە چەند وشەیهکی تر بۆ ئەوهی ریگە بدریت بە زۆرترین ژمارە لە هاوونیشتمانی و جەماوهری سادە بەشداری بکەن لە حوکمدا ، چونکە حکومەت بینایهک نیه بکریت بەناوی کەسیکەو ، مولکیک نیه بەناوی کەسیکی تایبەتەو لە دائیرەى تاپۆ بنووسریت ، چونکە حکومەت مولی گەل و جەماوهره ، حکومەت بۆ گەل ، نەک بۆ چەند کەسانیک ، لافی پێوه لێدەن و کۆمەلانی خەلکیش لە خوارەو بەنالینن..

جاران و هەتا ئیستاش زۆر کەس وائەزانن ئەو حکومەتانەى سالانیکی زۆر لەسەر تەختی حوکم ماونەتەو ئەو حکومەتیکى بەهیز بوون ، بەلام بە ئەزموون تاقیبوو ، ئەو حکومەتانەى زۆر مانەو بە رۆژگار بوونە حکومەتی دیکتاتۆری بۆیه توانیان ئەوهندە سال بمیننەو ، دەنا هیچ شتیک پاساوی مانەوهی سەددامی نەئەدایهوه لەسەر تەختی دەسلالەت ماوهی 38 سالی رەبهق ، یان ئەو هەتا کاسترۆ 30 سالی رەبهقه لەسەر تەختی دەسلالەت ، باوهرموانیه لەبەر ئەوه بێت گەل خۆشی ئەوێت ، بەلکو لەبەر ئەوهیه بە ئاگر و ئاسن

ماوه تهوه و له بهر ئه وهی خه لکه که ی سه رکوت کردوه و هه موو به ترس ماونه تهوه ، باوه رپم وانیه هه موو گه لی کوبا وه کوو 30 سال له مه وه بهر ئه و پیاوه یان بویت ، له بهر هۆیه کی زۆر بچووک ، ئه ویش ئه وه یه رۆژانه نه وهی نوێ دیته کایه وه و گه وره ئه بن و ئه زموونی نوێ له دونیای سیاسه تدا دیته کایه وه ، ئه بیته هه موو کاری پیبکریت ، خوینی تازه ئه رژیته ده ماره کانی گه ل و جه ماوه ره وه ، مافی ئه وه یان هه یه بیته پیشی و ده سه لات بگره ده ست ، هه ر نه بیته بۆ ئه وهی دیموکراسیه ت بچه سپیت ، چونکه بوونی حکومه ت مانی بوونی خاک و جه ماوه ره ، گوێزانه وهی حوکمیش له ناو ریزه کانی جه ماوه ردا هه موو خوینکی حکومی مانای هه بوونی دیموکراسیه ته ، ئه وه هاوکشه راسته قینه که یه ..

به هیچ شیوه یه ک باوه رپم نیه به و جوړه هه لیژاردن و ته شکله ی حکومیانه ی ئیستا له ناوچه ی خوړه لاتی ناوه راستدا ئه کریت ، ته نانه ت به عیراقه وه ، و کوردستانیش له سه روو هه موویانه وه که به م دواییه حکومه تی نوێ راگه یاند .. کامی له و وه زیرانه ی کران به وه زیر به توانا و موئه هیلاتی بهرز و به خواست و یستی جه ماوه ر بوون به وه زیر ، کامی له و ئه ندام په رله مانانه به خواستی جه ماوه ر بوون به ئه ندام په رله مان؟

راسته خه باتمان کرد ، خوینمان رشت ، شه هیدمان دا ، هیلاک بووین ، راپه رینمان کرد ، به لām ئه وانه هیچی پاساوی ئه وه ناده نه وه که تۆ به بی ره زامه ندی گه ل و جه ماوه ری له سه ر ته ختی ده سه لات بمینیته وه و ئه و جوړه حکومه ته دروست بکه یته که هیچ جیاوازیه کی نیه له گه ل هیچی له حکومه ته کانی ناوچه که ، له گه ل ئه وهی قورگمان درپ ئه وه نده مان وت: له کوردستاندا ئه زموونکی دیموکراسی بیۆینه هه یه .. ئه و جوړه حکومه تانه هه موو له سه ر بنه ما و مقه وماته کانی حکومه تی پیشووی عیراق و ئیستای ئیران و هه موو حکومه ته کانی ده ولته عه ره بیه کان دروستبوون.

هه لبه ته هه موان ئه زانین هیچ روویه کی به راورد نیه له نیوان حکومه تی که له ئه وروپا و حکومه تی کوردستان ، هیچ خالیکی هاوبه ش نیه به یه کیانه وه ببه ستیت ، له بهر زۆر هۆ ، لیږده باس له و هۆیانه نیه ، به لām باس له مه سه له یه که په یوه ندی نیه به ئه زموونی کورت و دریزی سیاسیه وه ، مه سه له یه که په یوه ندی نیه به وهی له چ سه ده یه کدا ئه ژین ، مه سه له که بریتیه له پیوانه یه کی یونیقیڤر سال که هه ر له میژوه کاری پیکراوه له دروستکردنی حکومه ت و پیکهینانی ده سه لاته کان که له سه ری بۆ نمونه ئه ندام په له مانکی پی هه لئه سه نگینریت بۆ ئه وهی ولات به ریت به ریوه و خزمه ت به جه ماوه ر بکات له سه ر بنه مای ئه وهی حکومه ت بۆ خزمه تی جه ماوه ر دروست ئه بیته نه ک به پیچه وانه وه ..

جاران ئه یان وت ته ها یاسین ره مه زان سه وزه فرۆش بووه ، به لām له بهر ئه وهی حیزبیه کی دلسوژی به عس بووه بۆیه سه دام گه وره ی کرد ، ئه یان وت عیزه ت دووری به فرفرۆش بووه ، به لām له بهر ئه وه یس دلسوژی سه ددام و حیزبی به عس بووه سه دام ئه ویشی به رزکردبووه ، به لām له گه ل ئه وه شدا هیچ ده سه لاتیکیان نه بوو ، چونکه هیچ موئه هیلاتیکیان نه بوو ، سه ددام

كەسى بەتواناي دانەئەنا چونكە خۆى هېچ نەبوو ، كەسكى دانەئەنا موئەهيلاتى زانستى و ئەخلاقى هەبىت چونكە خۆى هېچى لەو دوو جۆره موئەهيلاتەى نەبوو..

هەلبەتە جياوزاي ئاسمان و زەوى هەيه لە نىوان ئەزموونى حكومەتى هەرىمى كوردستان كە گەلى هيوامان بۆ بەستوو ، لەگەل حكومەتلكى بەعسى رزىو و رووخاو ، بەلام بۆ ئەبىت بە هەمان هىلا برۆينهوه ، بەناو و پىناسەيهكى تر؟ بۆ ئەبىت هەمان پىوانەكانى ئەو سەردەمه بەكار بەرىنهوه وەكوو ياساكانى سەردەمى بەعس ، وەك ئەوهى هىنايىتمان پىوانەكانمان شتىتەوه سىيمان كردبەوه ، بەلام ناوەرۆكەكهى هەمان شتە و ئىستە بە هەمان شىوه ژيانى سىاسى خۆمانى لەسەر ئەپىوين..

بۆ نمونە وهزىر ئەبىت بروانامەيهكى شىاوى هەبىت بۆ ئەوهى بتوانىت وەزارەتلك بەرىت بەرپوه ، هەرنەبىت بەكالۆرىۆس ، زۆر جارىش ماجستىر يان دوكتوراه.. بىگومان هەلەكە لەواندا نيه ، هەلە گەورهكە لەوانى تردايە كە هەلگى بروانامەن و موئەهيلاتيان هەيه و رازىن بەوان بوترىت وهزىر و بە دەرنەچووويهكى پىنجى سەرهتايىش بوترىت وهزىر.. من بۆخۆم هەرگىز قبوولم نيه لە وەزارەتلكدا بە كارمەندلكى سادە دەستبەكاربم وهزىرەكە بروانامەى سەرهتايى نيه ، ئەوه ئىهانەيه بۆ هەموو تەمەن و مېژوووى خەباتى مىللەتى كورد ، ئىهانەيه بۆ وشەى خەبات و ئازادى و بۆ ناوى كوردستان و حكومەتى كوردستان..

ئەمه هەمووى بە پىچەوانەى هەموو بنەما و موقەوماتەكانى حكومەتلكى تەندروست و بەهيز و لىهاتوو ، پىچەوانەى هەموو ئەوهى سەرهويه ، و مېژوو هەلىئەگرى ، زەهرى گەورهشى كە نەوهى داهاوو هاتن لىمان ديارى ئەدات ، چونكە ئەوان حكومەتلكى وىران وەرئەگرن ، ئەوان خەباتى سىاسى ئەكەن لەسەر بنەمايهكى گەندەل ، ئەگەر ئىمه راپەرىنمان لە دژى سەددام كرد ، ئەبىت ئەوان لە دژى حكومەتى خۆيانى بكەن ، ئەوهش موسىبەتلكە هيواخوازم روونەدات..